

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sancto Petro nouo martire lxi

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sancto Petro nouo mar.

ferunt. Quoz vnus cum esset morti adiudicatus: comendandoz suoz tps poposcit. Tirānus autē astutissim⁹ cū repiri nō posse existimaret: petiuit vt sponzorē daret q̄ p se ferret si ipse morā faceret. Quid de duob⁹ p̄clar⁹ nescio vtrunqz p̄clarū alter vadē mortis inuenit. alter se obtulit. Itaqz cū reus morā supplicio faceret. fideiussor sereno vultu mortē nō recusauit. Cū duceret. amicus reuersus est. ceruicē substituit. colla subiecit. Tunc ammirat⁹ tirān⁹ cariorē philosophis amicitia q̄ vitam fuisse. petiuit vt ipse ab ipsis quos dānauerat in amicitia recipet. tantā v̄tutis esse gr̄as vt tirannū inclinaret. Digna laude s̄ minora n̄ris. Nā illi ambo viri. hic vna v̄go q̄ p̄rio etiā serū vincebat. Illi amici. isti incogniti. Illi tirāno vni se obulerūt. isti tirānis plib⁹: ac etiā crudeliorib⁹: qd̄ ille pep̄cit: isti occiderūt. Inter illos in vno obnoxia necessitas. in his aboz voluntas libera. Hoc quoqz isti prudētiores: qz illis studij sui finis amicitie gr̄a. istis corona martirij. Illi em̄ certauerūt hominibus. isti dño. Nec ambrosius.

De sancto petro nouo martire lxi

Petr⁹ inter p̄ratur agnoscēs vel discaliās. Vel dicit⁹ petrus a petros qd̄ est firmū. Per hoc intelligūtur tria priuilegia que fuerut in brō petro. fuit em̄ p̄dicatoz egregius: et inde dicit⁹ agnoscēs: qz et p̄fectā scripturaz noticiam habuit. et in p̄dicatione qd̄ cuiqz conueniret agnouit. Secdo fuit virgo purissimus: et inde dicit⁹ discaliās: quia a pedibus suaz affectionū omnē

amorem mortuū discalciauit et exiit: vt non solū corpe sed etiā mente virgo esset. Tercio fuit martir dñi gliosus: et inde fuit firm⁹: qz martiriū p defensione fidei constanter sustinuit.

Petrus nouus martir de ordine p̄dicatoz fidei pugil egregi⁹: de ciuitate veronēsi exiit onūd⁹. Hic tanqz splendidū lumē de fumo. lilū candēs de sentib⁹. rubēs rosa de spinis exorif. dū de parētib⁹ p̄ errozē excecatis lucidus p̄dicatoz exurgit. et de sauciatis mēte corpoz regz corruptis: v̄ginale decus p̄cedit: ac de spinis: idest. eterno incēdio deputatis: in clir⁹ martir ascēdit. Parētes nanqz suos infideles et hereticos beatus petrus habuit: a quoz tñ erroze se penitus mundū seruauit. Cū autē ad huc. vij. esset annoz. et a scolis rediret a patruo suo q̄ heresim sapiebat quidnā in scolis didicerit interrogat. Qui r̄dit se didicisse. Credo in deū patrē omnipotentē: creatorē celi et terre et c. Et ille. Noli dicere creatorē celi et terre: cū ipse visibiliū creator nō fuerit: sed diabolus oīa ista q̄ videntur creauerit. Ipse vero puer se poti⁹ velle dicere sicut legerat a firmabat et sicut scriptū erat se poti⁹ credere velle dicebat. Tunc ille p̄ autoritates boeci p̄suadere vt poterat nitēbat. Quas oēs puer spiritus sancto replet⁹ sic cōtra eū cōuertit. eūqz p̄p̄tio gladio interemit vt ille quo diuenteret nō h̄er. Qui indigne ferēs a puero se confusum patri totum quod inter se gestū fuerat retulit: et vt petrinū a scolis remoueret modis oibus p̄suasit. Timeo em̄ ait: ne cū petrin⁹ bñ fuerit erudit⁹: ad meretricē illam romanā ecclesiā se conferat: et sic fidem n̄ram destruat et confundat. Qui nesciēs verū dixit dum petrū hereticoz p̄fidia destructurū esse: tanqz alter cayphas p̄phetauit. Sed qz res a deo fiebat. p̄ fratris mortis assensum nō p̄buit: sperās qz p̄ aliquē heresi archā ad suam sectā eū trahifaceret. cū in grāmaticalib⁹ fieret erudit⁹. **C** Videns igitur puer sanct⁹ nō esse tutū cū scorpionib⁹ habitare. mūdum. parētēsqz despiciēs. mūdus ipse fratrū p̄dicatoz ordinē introuit. In quo quidam ordine q̄ laudabilr vixerit innocēt⁹ papa in sua epla aperit dicēs. Cum em̄ beat⁹ petrus a mūdi fallacijs in adolescētie annis. p̄uide declinasset. ad ordinem fratrū p̄dicatoz se trāstulit. In quo quidē ordine triginta fere annoz spacio sultus carerua virtutū fide p̄ambula. spe astante. comitāte charitate sic p̄ualuit et p̄fecit circa defensionē ipsi⁹ fidei. p̄ qua totus ardebat qz contra illius diros hostes mēte intrepida. feruentiqz spiritu continuum certamen

De sancto

Petro nouo mar.

exercens suū tandē agone diuiniū victriā supan
 te: martirio feliciter cōsummauit. Et sic petr⁹ fir
 mus in petra fidei. petra demū passiōis allisus.
 ad petra^m ip̄m digne laureand⁹ ascēdit. Virginita
 tē quoq; mētis et corporis sp̄libatā seruauit. nec
 alicui⁹ mortalis criminis vinq; sensit practū: sicut su
 oꝝ p̄felloꝝ fideli testimonio ē p̄barū. Et q; seru⁹
 delicate nutrit⁹ preruit in dñm. carnē suam assi
 dua cibi et pot⁹ paritate restrixit. Ne vō pocij de
 fidiā hostilib⁹ pateret infidij. in iustificationib⁹
 dñi exercebat assidue: vt eo circa licita totali oc
 cupato: loca in ipso illicita nō hēnt. et a spūalib⁹
 nequicijs tutus esset. Nocturna quidē silencia hu
 mane deputata quieti. post dormitiouē breuē de
 curtebat in studijs lectionū. et somni tēpus vigi
 lijs occupabat. Dies aut impendebat cōmodis
 aniaz. vel sedulis imminēdo p̄dicationibus. vel
 confessionū audiētie infistēdo. aut hereticorū do
 gma pestiferū validis rōnib⁹ cōfūtādo. In quib⁹
 spūlus gr̄e dono noscī claruisse. Deuotione insup
 gratus. humilitate lenis. obediētia placidus. be
 nignitate suauis. pietate cōpariēs. patiētia con
 stas. charitate p̄stabil. et in cūctis moꝝ maturita
 te cōposit⁹. alios p̄fusis v̄tutū aromant⁹ attrabe
 bat. Ierue^s quoq; amator fidei. cultor p̄cipuus. p
 pugnator ardens. Sic anio suo fidē imp̄serat. sic
 se totū in illi⁹ mācipauerat obsequiū q; que q; ip
 sius opa et verba v̄tute fidei redolebat. Pro hac
 quoq; mortē subire cupiēs. hoc p̄ncipatr a dño
 attentis et crebris postulationib⁹ supplicasse pro
 bat q; nō sumeret eū ex hac luce migrare nisi sum⁹
 pro pro illo calice passiōis. Nec fraudat⁹ est tan
 dem a desiderio suo. **C** Multis vero in vita
 sua miraculis claruit. Nam cum apud mediolanū
 quēdā ep̄m hereticorū a fidelib⁹ captū beatus pe
 trus examinaret. et multi ep̄i et religiosi et maria
 pars ciuitatis illuc cōuenisset: et dies tū p̄dicatio
 ne. tum examinatione in longū p̄tracta fuisset. et
 maxim⁹ estus cūctos affligeret: dixit heresiarcha
 corā oibus. O petre puerse: si tu es ita sanct⁹ sicut
 hic stult⁹ p̄pls te esse affirmat: cur eū estu moꝝ p
 mittis: et nō rogas dñm vt nubē aliquam interpo
 nar vt nō moriat hic stultus p̄pls tanto estu? Ad
 quē beat⁹ petrus respondit: Si vis p̄mittere te
 abnegaturū heresim tuā: et fidē catholicā receptū
 rum rogabo dñm et faciet qd dixisti. Tūc fautores
 hereticorū cōclamātes heresiarche dixerūt. Pro
 mittite p̄mittite. Credebat em̄ q; fieri nō possēt
 qd beat⁹ se facturū corā oibus spopōdit. et maxi
 me enim nulla vel minima nubecula in aere ap

paret. Catholici aut sup p̄missione beati petri
 tristari ceperunt: timentes ne fides catholica ex
 hoc confusioni pateret. Cum ergo heretic⁹ se obli
 gare nollet beatus petr⁹ cū magna fiducia dixit.
 Ad hoc q; verus deus visibiliū et inuisibiliū crea
 tor: monstret. et ad cōsolationē fideliū et ad confu
 sionē hereticorū rogo deū vt aliqua nubecula ascē
 dar. et se inter solem et pplm interponat. Qd moꝝ
 p̄misso crucis signaculo factū fuit p̄ magnā boiaz
 in modū papilionis populū nubecula p̄egente.
C Contract⁹ quidā noie asserb⁹ cū p̄ q̄ngs annos
 mansisset: contract⁹ ita vt p̄ terrā in sextario trabe
 rerur: mediolanum ad beatum petrū ductus fuit
 Quē cū beat⁹ petrus signasset: cōtinuo sanatus
 surrexit. **Q**uedā etiā miracula q; per eū dñs dū
 viueret fecit. innocētius in p̄dicta epla recitat di
 cens. Cuiusdam nobilis filiū p̄e nimio et horribi
 li totius gule tumore nec loqui nec spirare valē
 tem. leuatis ad dñm manib⁹: et crucis in eo facto
 signaculo: illoꝝ accipiēte ipsi⁹ cappā: et infirmo
 supponēte eū illico sanauit. Idem nobilis vebe
 menti postmodū corpis roisione grauar⁹. credēs
 et mētēs exinde sibi mortis imminere discrimen
 cappam ipsaz quā extūc cōseruauerat reuenter
 fecit asserri qua suo apposita pectori: moꝝ ver
 mem quendā duobū hitem capita. et piloz densitate
 villosus euomuit: plena liberatiōe secuta. **C**ui
 dam iuueni muto immisso in os eius digito. sue q;
 ligue soluto ligamine: bñficiū loquēle cōcessit.
 Nec et alia plā dum viueret dignat⁹ est p̄ eū dñs
 opari. **C** Uerū cū pestis heretica in lombar
 die prouincia pullularēt: et multas iam ciuitates
 contagione pestifera infecisset. summus pontifex
 ad pestē diabolicā abolendā diuersos inq̄sitores
 de ordine p̄dicatoꝝ. in diuersis lombardie p̄ribus
 delegauit. Sed cū apud mediolanū heretici non
 solū multi: s; etiā magni sclari potētia acuti frau
 dulenta eloquētia. et pleni diabolica sciētia resi
 derēt. summ⁹ pontifex sciēs et intelligēs beatū pe
 trū virū esse magnanimū: qui ab hostiū multitudine
 ne nō paucet. a nimaduertēs quoq; eius p̄stan
 tē virtutē: p̄quā aduersarioꝝ potētie nec in modū
 co cederet. cognoscēs etiā eius facundiā per quā
 facile hereticorū fallacias detegeret. nō ignorans
 insup ip̄m in diuinā plene sapiētia eruditū p̄quā
 friuola hereticorū argumētā rationabilr confuta
 ret. ip̄m tam strēnuū fidei pugilē. et tam indefes
 sum dñi bellatoꝝ. in mediola: o et eius comitatu
 instruit. et inquisitoꝝ suū auctoritate concessa ple
 naria ordinauit. Ipse igit in iunctū officū diligē

ter exercens. hereticos ubiq; pquirebat: nullam
eis requie tribuens sed mirabilr oēs confundēs.
potēter expellēs. sapiēter cōuincēs. ita vt nō pos
sent resistere sapie t spūi q̄p eū loq̄batur. Quod
vidētes heretici t dolētes de ipsi⁹ morte cū suis
fauoribus tractare ceperunt: arbitrātes se posse
pacifice viuere si eoz tam valid⁹ psecutor de me
d:o tolleret. Cum igitur p̄dicator intrepidus mox
martir futur⁹ de cumis mediolanū p inq̄rendis
hereticis pgeret. in ipso itinere palmam martiriū
assecut⁹ est. sicut innocēti⁹ explicat in bec verba.
Cuz de ciuitate cumana vbi fratru sui ordnis ibi
morantiū prior erat: mediolanū pgeret. p exeq̄n⁹
da inq̄sitione cōtra hereticos sibi ab ap̄tica sede
cōcessa. sicut in publica p̄dicatione p̄dixerat. qui
dam de ipsoz hereticoz credētib⁹ prece illoz in
duct⁹ t p̄cio: in eū salutaris p̄positi iter p̄sequēte
funct⁹ insiliit. in agnū vtiq; lupus. serus in micē.
impius in piū. furibūdus in mansuetū. in mo
destū effrenis. p̄fanus in sanctū p̄sumit insultum.
exeret conatū. mortē intrēt. sacrū autē caput il
lius crudelr imperēs. t diris in ipm̄ imp̄ssis vul
nerib⁹. t satiatio sanguine iusti ense. venerandum
illum nō diuertentē ab hoste: sed exhibentē se p̄
tin⁹ hostiā. t cesoris sustinentē in paciētia truces
ictus dimisit. sp̄ ū supna petēte in ipso loco passio
nis occasus. Ipso quoq; sacrilego p̄cussuras in xp̄i
ministrū geminas inculcāte. ille nō querula voce
gemēs vcl marmurās: sed sufferēs oīa paciēter:
suū dño cōmēdabar sp̄m̄ dicēs. In man⁹ tuas dñe
cōmendo sp̄m̄ meū. Simbolū etiā cepit dicere fi
dei: cui⁹ nec in hoc articulo desijt esse p̄co: p̄t ip̄e
nephādus q̄ a fidelib⁹ captus fuit. t quidā frater
dñe⁹ q̄ comes illius erat: t ab ipso lictore p̄cussus
diebus aliq̄bus supuixit postea retulerūt. Sed cū
ad huc martir dñi palpitaret ciltrellum crudelis li
cto: arripuit t p̄ latera eius transfixit. **I**n ipsa
autē die sui martiriū. cōfessor. martir. p̄p̄beta. t do
cto: quodammodo esse p̄meruit. Confessor: in eo
q̄ fidē xp̄i inter tormēta constātissime p̄fessus fuit
t in eo q̄ ipsa die confessione more solito facta: ob
tulit deo sacrificiū laudis. Martir: in eo q̄ p̄ de
fensiōe fidei sanguinē suū sudit. Prop̄beta: in eo
q̄ cū ipse tunc quartanā pateret t focij dicerent q̄
non possēt mediolanū applicare. ille rēdit. Si nō
poterim⁹ ad domū fratru puenire apud sanctum
simplicianū poterim⁹ hospitari. Quod t factū est.
Nam cū sacrū eius corpus deferreret: frēs p̄pter
nimā populi frequentā nō potuerūt illud eadem
die ad domū deducere: sed apud sc̄m̄ simplicianū

deposuerunt: t ibidem ea nocte p̄mansit. **D**octo:
in eo q̄ etiā cum pateret fidem verā edocuit tum
simbolū fidei clara voce cecinit. **E**t⁹ quoq;
passio veneranda dñice passioni s̄tis multū fuisse
videt. Christus eū passus est pro veritate quam
p̄dicabat. petr⁹ p veritate fidei quā defendebat.
Xps passus est ab infideli p̄plo iudeoz. petr⁹ ab
infideli turba hereticoz. Xps in paschali tpe cruci
figit. petr⁹ eodē tpe martiriū patit. Xps cū pate
retur. in man⁹ tuas dñe cō. s. m. dicebat. petr⁹ cuz
occideret vba cadē clamitabat. Xps p. xxx. dena
rijs vendit⁹ fuit vt crucifigeret. petr⁹ p. xl. libris
papiensū fuit vendit⁹ vt interficeret. Xps p̄ passi
onem suam ad fidē multos adduxit. petr⁹ p̄ mar
tiriū hereticos multos cōuertit. Quāuis em egre
gius docto: t fidei pugil: hereticoz dogma peliti
ferū in vita sua plurimū eradicauerit. post mortē
tū suā ei⁹ meritis t coruscātib⁹ miracul⁹ fuit adeo
extirpatū: vt q̄ plurimū errorē suū relinquerēt. et
ad gremiū sancte ecclēie cōuolarent. ita vt ciuitas
mediolanū t comitat⁹ eiusdem vbi tot hereticoz
conuētacula rēsidebāt. adeo purgata ē vt alijs ex
pulsis. t alijs ad fidē conuersis null⁹ ibidē aude
ret aliquat⁹ cōparere. Plures etiā de eis maximi
t famosi p̄dicatoz ordinem sunt ingressi: qui vsq;
nunc cūctos hereticos t fautores seruos mirabi
li p̄sequūt. Sic n̄ sampson p̄les philistcos inter
fecit morēs: q̄ occideret viuēs. Sic gnū frumētū
cadēs in terrā: t infidelū manib⁹ cōp̄cessū t mor
tuū: vberē cōsurgit in spicā. Sic botrus in torcula
ri calcat⁹: liquoris redūdāt in copiā. Sic aromata
pilo contusa: odorē pleni⁹ circūfundūt. Sic granū
sinapis cōtritū: virtutē suam multipliciter demon
strauit. **P**ost sancti viri gloriosum triumphū
multis cū dñs miraculis illustrauit quoz quedā
summ⁹ pontifex refert dicēs. Post mortē ipsi⁹ lā
pades ad sepulcrū ei⁹ depēdentes: plures per se
ipsas absq; oī hūano studio t ministerio diuinitus
sunt accense: q̄ conueniēs nimis erat vt q̄ igne et
lumine fidei excellēter claruerat: singulare de ip̄o
so ignis ac luminis miraculū appareret. **Q**uidā
autē cū vesceret cū alijs: t ei⁹ sanctitate t miracu
la deprauaret. sumptu quodā sub attestatiōe mor
tello q̄ cum non possēt si circa hoc declinaret tras
glutire. sensit n. o. x. ipm̄ sic gutturi inherente: vt il
lum inducere vel educere nō valeret. Quare illi
co penitēs: t iam vultus mutato colore quasi: sen
tiens vicinū mortis euentū. factō intra se voto q̄
linguam decetero ad talia nō laxaret. fuit p̄miss
illo euomito libertatus. **I**diopica quēcū ad p̄

De sancto

Petro nouo mar.

cum passionis eius auxilio viri sui vix pueniens. fusa ibi orone: sanitatē integrā mox recepit. Ob-
 fessas a demonib' martir ipse deiecit ill' cū mltro
 sanguis vomitu de corpib' liberauit. febres expu-
 lit. iāguozesq; curauit plimos z diuersos. Quidā
 sinistre man' digitū ex morbo fistule plurimoz so-
 raminiū pcuritate defossum mira cōsolatiōe sana-
 uit. **Q**uidā insup puer ex casu grauissimo sic op-
 pressus vt motu z sensu penitus destitit' tanq' mor-
 tuus desleret: mox apposita de terra suo pectori
 sacro ei' martiris cruore cōtacta: incolumis resur-
 rerit. Alij etiā diuersis infirmitatib' occupati: q̄
 sepulcrū ei' in vehiculis z alijs sustēraculis adie-
 rūt. exi de postmodū plena incolumitate recepra
 sine aliq' subsidijs rediere. **E** Cū aut sum-
 mus pontifer innocēti' quart' : beatū petrū mar-
 tirē sanctorū cathalogo ascripsisset frēs apud me-
 diolanū ad caplm cōuenerūt. Nolētes autē eius
 corpus ad altiorē locum transferre: cū plusq' p an-
 num sub terra iacuisset: ita sanū z integrū: atq; si-
 ne alicui' exalatiōe fetoris repertū est: ac si eadē
 die fuisset sepultū. frēs igit sup magnū pulpitem
 iuxta plateā corp' eius cū magna reuerētia de-
 duxerūt. z ibidē sic sanū z integrū corā oī p̄plo est
 ostensus. z ab eo suppliciter inuocātū. **P**reter
 miracula supradicta in lris summi pontificis posi-
 ta: plura alia sunt p̄pra. Nā sup locū passionis ei'
 sepe lumina de celo descēdentia p̄les religiosi.
 aliq; q̄ p̄les visibil' cōspexerūt. Inter q̄ lumina-
 ria duos frēs in habitu p̄dicatoz se vidisse testari
 sunt. **Q**uidā iuuenis noīe guifred' als' guifre-
 dus de ciuitate cumana: dū de pāno tunice sancti
 petri hēt: z qdā heretic' eidē deridēdo diceret
 vt si sanctū eū crederet in ignē pannū ipm p̄jec-
 ret: z si comburi nō cōtingeret absq; dubio sanct'
 esset: z ipse sue fidei adbereret. Moxq; sup carbo-
 nes accēsos pannū sancti petri picat: sed ab ipso
 igne alt' resiliit. deinde p se sup ipsos carbones
 resiliēs: ipso ardētes penit' extinxit. Tūc incre-
 dulus ille dixit. Sic p oia pann' tunice mee faci-
 et. Posit' est igit sup alios carbones ex vna pte
 pann' heretici. z ex alia pte pann' sancti petri.
 Pannus autē heretici: mox vt ignis calozē sensit
 penit' est cōbustus. pann' vero sancti petri igne
 p̄ualuit. z ignē ipm extinxit ita q' nec pilus ali-
 quis cōbustus fuit. **Q**d vidēs heretic' ad viā ve-
 ritatis redijt: z miraculum omnibus publicauit.
Apud florētā iuuenis qdā heretica p̄auitate
 corrupt': cū in ecclia fratru de florētia cū q̄busdā
 alijs iuuenib' ante quandā tabulā vbi est depi-

cū martiriū sancti petri staret: videns lictorē eum
 percutientē euaginato gladio: ipse dixit. Utinā
 ego ibi fuissē: q' valid' percussissem. Quo dicto: sta-
 tim mut' effectus est. Cūq; socij req̄rerēt qd hēt:
 z ipse nichil r̄ndere poss: eū domū reduxerūt. **S**
 cū in via eccliam quandā sancti michaelis vidiss:
 elapsus de manib' socioz eccliam intrauit: z fle-
 cēs genua corde sanctū petrū rogauit vt sibi par-
 ceret. voro sicut potuit se obligās q' si liberaretur
 peccata sua p̄fiteret. z omnē heresim abnegaret.
 Tūc subito loquelā recupauit: z veniēs ad domū
 fratru abiurata heresi peccata sua p̄fessus est. da-
 ta licētia p̄fessori q' hoc i p̄plo p̄dicaret. **I**pse quo-
 q; in publica fratru p̄dicatiōe surgēs corā oī mul-
 tudine hoc cōfessus est. **N**auis quedā dum in
 medio maris pene naufragium pateret. seu a flu-
 ctuū inundatiōe quassata. oēsq; caliginose noctis
 tenebris tenerent: diuersoz sc̄toz suffragia postu-
 labāt. Sed cū nullū sue liberatiōis viderēt indi-
 cū. seq; picitari plimū formidarēt: qdā de eis na-
 tione ianūsis. facto silēcio sic eos alloq̄tur. Viri
 frēs. nunq' nō audistis qualr quidā frater de or-
 dine p̄dicatoz noīe frater petri: nup ob defensio-
 nem fidei catholice sit ab hereticis interfect'. nū-
 raq; p eū dñs signa oīdat. Nūc igit deuote ei' p̄a-
 trocniū implorem'. qz spero q' a nostra nequaq;
 postulatiōe fraudabimur. Assentiūt vniuersi bea-
 tū petrū in sui auxiliū deuotis p̄ciō' inuocātes.
Illis sic orātib' mox attēna nauis in qua velū ap-
 pēdit cercis accēsis tota plena cōspicit. ita q' oīs
 obscuritas ipsoz cereoz mirabili fulgore fugat.
 noxq; illa tā caliginosa in diē clarissimū cōmutat.
Respiciētes: viderūt quendā cū habitu fratru p̄-
 dicatoz sup velū stantē de quo nullidubū fuerit
 quin beatus petrus extiterit. Cū ergo p̄dicti nātūre
 ianuā incolumes aduenissent ad domū fratru p̄-
 dicatoz venerūt: deo z beato petro grās referē-
 tes: eisdē fratrib' totius miraculi seriē narraue-
 rūt. **M**ulier quedā in flandria cū iā tres filios
 mortuos pepisset. z ex hoc a viro odio haberetur
 rogauit sanctū petrū vt sibi in auxiliū fieret. Cū
 ergo quartū filiū pepisset silr mortu' est repta.
 quē mater accipiēs ad rogandū sanctū petrū tō-
 tū se cōtulit eū vt filiū suū reuiuiscere faceret p̄ci-
 bus deuotis exorās. Uix orōnez cōpleuerat. z ec-
 ce q' erat mortuus apparuit viuus. Cū igitur ad
 baptisimū portat' fuiss: z vt iobānes vocaret diffi-
 nitū esset. sacerdos cū ei' nomē dicere debuit. ne-
 sciēs dixit petri. Cū istud nomē postmodū ex de-
 uotiōe sancti petri sq̄ retinuit. **I**n puīcia thēn

De sancto

Petronouo mar.

tonie apud traiectū: mulieres quedā videntes ad
ecclesiam fratrum p̄dicatoꝝ in honore sancti petri
martiris magnū concursum fieri p̄ploꝝ. dū ipse in
platea cōsisteret et filaret. astantib⁹ sic dicebāt. Ecce
isti p̄dicatores omnē modū lucrādi nouerūt. nā
vt magnā possint pecuniā cumulare. et lata edifi-
care palacia: vnū nouū martirē inuenerūt. Dum
hec et filia diceret: ecce subito filum totū sanguine
cruētatur. et digiti q̄bus filū toꝝquebāt sanguine
moꝝ replētur. Qd̄ ille vidētes et admirātes: digi-
tos diligēter extergūt: ne forte in eis accidisset ali-
qua inassura. Sed cū digitos oīno sanos cōspice-
rent. et filū sic sanguinolentū viderēt. tremētes ac
penitētes dicere ceperūt. Vere q̄ p̄ciosi martiris
sanguini detrayim⁹. nobis hoc sanguis miraculū
tā stupendū euenit. Currētes igit̄ ad domū fratꝝ
priori oīa exposuerūt. ac filū sanguine cruētatum
eidem p̄ntauerūt. Prior aut̄ ad multoꝝ instantiā
solennē p̄dicationē cōuocauit. et q̄cqd̄ p̄dictis mu-
lierib⁹ acciderat: corā oībus retulit: et filū ip̄sum
sic cruētātū oīb⁹ oñdit. Verū quidā magister ar-
tis grāmatice in eadē p̄dicatione cōsistēs. factum
ip̄sum cepit plurimū deridere: et astantib⁹ dicere.
Videte modo quātr̄ isti fr̄es simpliciū corda deci-
piūt. Nam cū aliq̄bus mulierculis de suis famili-
arib⁹ cōduxerūt: vt filū ip̄sum in aliquo sanguine
tingerēt: et sic miraculose accidisse narrarēt. Duz
hec ille diceret: p̄tin⁹ vltionis diuine plagā acce-
pit: et ip̄m validissimaz febriū estus multis aspici-
entib⁹ sic vexauit: vt a p̄dicatione ipsa inter man⁹
amicoꝝ in p̄p̄riā domū deferret. Sed cū vebemē-
ter febris excreueret: et ille mortē vicinā timeret.
p̄dictū priorē accessit: et reatū suū confitēs:
deo et beato petro corā dicto priorē votū vouit. q̄
si ei⁹ meritis sanitatē recipet: xū semp̄ in sp̄ali de-
uotione h̄ret. et decetero linguā ad talia n̄ laxaret.
Mira res: moꝝ vt p̄dictū votū ptulit: sanitatē in-
tegrā recepit. **¶** Quadā vice cum subprior: p̄dicti
loci: quosdam lapides pulcherrimos et magnos in
quadā nauī p̄o cōstructione p̄dicte ecclesie duceret.
nauis ipsa ex imp̄ouisio cuidam litore sic inbesit.
vt nullaten⁹ posset moueri. Descēdētes vero nau-
te oēs vnanimiter ipsā impellebāt: s̄ nullaten⁹ mo-
uere poterāt. Cū ergo nauē se amisisse putarēt. p̄-
dict⁹ subprior oīb⁹ alijs licētiatis manū ad nauē
apposuit. et leuiter ip̄am impellēs dixit. In noīe
sancti petri martiris. in cui⁹ honore lapides istos
deferim⁹ vade. statimq̄ nauis velocissime se mo-
uit. et de litore sana recessit. Sup̄quā naute ascen-
dentes: oīnes saui et hilares ad p̄p̄riā remearūt.

¶ In puincia frācie ciuitate senonis: puella q̄
dam cū in aquā raptim transcuntem cecidisset. et
p̄ magnū spaciū t̄pis stetit: tandem de flumine
mortua est extracta. Mortis cui⁹ erāt quatuor ar-
gumenta. sc̄z magnū spaciū t̄pis. et rigiditas cor-
poris. et frigiditas. et nigredo. Delata est ergo a
quibusdā ad ecclesiam fratꝝ: qui cū eam sancto pe-
tro vouissent: continue vite est reddita et saluti.

¶ Fr̄ iohānes polon⁹ cū apud bononiā quarrana
laboraret: et in festo sancti petri martiris sermonē
ad clerū facere deberet: accessionē eadē nocte iu-
tra cursuz naturalē expectās: timere valde cepit
ne in inuicō sibi sermōe deficeret. Ad sancti igit̄
petri cōuersus suffragia: ad altare ip̄i cū deuoti-
one accessit orās vt ei⁹ meritis adiuuaret cui⁹ de-
bebat gliaz p̄dicare. Sicq̄ factū ē q̄ illa nocte fe-
bris penit⁹ cessauit: et postea nunq̄ cum inuasit.

¶ Matrona quedā noīe girola viro: iacobi de
valle sana. cū p̄. xiiij. ānos ab immūdis spiritib⁹
fuis̄ obfessa: v̄cit ad q̄ndā sacerdotē dicēs. Ego
sū demōiaca: et sp̄s malign⁹ vexat me. Mor sa-
cerdos territ⁹ fugiēs sacristiā intrauit: et librum
q̄ndā in quo erāt cōiurationes demonū. et stolā la-
tēter sub cappa deferēs: cū bona societate ad mu-
lierē redijt: quē moꝝ vt vidit ait. Latro pessime
quo iuisti: Quid est qd̄ sub cappa occulte porta-
sti: Cū aut̄ sacerdos adiurationes suas faceret. et
nil curatiōis afferret: venit illa ad beatū petrum
dū adhuc viueret ab eo postulas adiuuari. Cui il-
le p̄phetica voce r̄ndit. Cōfide filia ne desperes
q̄ si qd̄ postulas ad p̄ns pficere nō valeo. t̄pus
tū veniet q̄ id qd̄ a me petis: plenarie obrinebis
Qd̄ et factum est. Nam post passionē ei⁹ cū ad se-
pulcrū ei⁹ p̄dicta mulier accessisset: ab illa infe-
statiōe demonū fuit penit⁹ liberata. **¶** Mulier q̄
dā noīe eufemia de loco coriongo mediolanē.
dyocesis. vij. ānis est a demonib⁹ vexata. Sed cū
ad sepulcrū sancti petri ducta fuisset: ceperūt de-
mones eā ampli⁹ agitare: et p̄ os ei⁹ cūctis audie-
tib⁹ clamare. Mariola mariola. petrine petrine.
Tūc demōes exeūtes: eā quasi mortuā dimiserūt
Sed modicū post plene sanata fuit et surrexit. Al-
serebat autē q̄ dieb⁹ dñicis et festiuis: et maxime
q̄n missa celebrat: eam demones ampli⁹ molesta-
bant. Quedā mulier noīe verbona de berengo p̄
sex annos a demonib⁹ agitata cū ad sepulcrū san-
cti petri fuis̄ adducta vix a mltis viris detineri
poterat. Inter quos erat qdā credēs hereticoz.
noīe cō: adus de ladriano qui illuc aduenerat vt
sancti petri miracula derideret. Qui cū p̄dictam

De sancto

Petro nouo mar.

mulierē cū ceteris detineret. demones eidē p̄ mu-
 lierē dixerūt. Cur tenes nos? Nōne n̄ es? Nonne
 te ad talē locū portauim? ⁊ ibi tale homicidiū p̄
 petraſti? Nōne te ad talē ⁊ talē locū duxim? ⁊ ibi
 talē ⁊ tale flagiciū cōmiſiſti? Cūq; multa peccata
 ſibi dicerēt: q̄ nullus ali⁹ niſi ipſe ſolus ſciebat: ve-
 hemēter expauit. Mox autē demones collū ⁊ p̄
 ctus m̄icris excoꝛiātes ⁊ inde exeūtes: ſemiuuā
 eam dimiſerūt. ſed poſt modicū penit⁹ ſanata ſur-
 rexit. **P**redict⁹ autē cō: adus heretic⁹ hec vidēs et
 ſtupēs: ad fidē catholicā eſt cōuerſus. **C**ur qdā
 noie oppiſo credēs hereticōꝝ. cū occaſionē cuius-
 dam hereticē cōſanguineē ſue: ad eccl̄ias fratꝝ ve-
 niſſet: ⁊ ad tumbā ſancti petri ꝑgens duos ibi de-
 narios cōſpexiſſet: ipſos denarios accipiēs dixit.
 Bonū eſt vt bibam⁹ iſtos. Statimq; tot⁹ cepit tre-
 mere. nec de loco eodē aliquaten⁹ potuit ſe moue-
 re. Qui territ⁹ p̄dictos denarios in loco ſuo mox
 reſtituit. ⁊ ſic inde abceſſit. Vidēs autē beati petri
 virtutē. heretiſm deſeruit. ⁊ ad fidē catholicā ſe cō-
 uertit. **S**actimonialis quedā erat in alemania
 ⁊ in clauſtro oetēbach ordinis ſancti ſixti ꝑſtantiē
 ſis dyoceſis: q̄ ꝑ annū ⁊ ampli⁹ grauē guttā in ge-
 nu ꝑꝑeſſa eſt: ita q̄ nullo remedio poterat libe-
 rari. Necq; ſepulcrū ſancti petri cōꝑaliter viſita-
 re nō poterat. vꝑꝑote q̄ erat ſub obediētia cōſtitu-
 ta. et q̄ infirmitate grauiffima vrgebat. cogitauit
 ſaltē p̄dictū ſepulcrū mētrali grefſu adire ac deuo-
 tione ſedula viſitare. Dicens vero q̄ in. xiiij. diebus
 de loco illo mediolanū poſſet adiri. quotide ꝑ
 qualibēt dieꝝ cētū pater n̄r ad honozē ſancti petri
 dicere cepit. Mirū in modū. cū iſtas mētrales die-
 tas taliter cepit facere. ſucceſſiue ſemp ⁊ paulatī
 cepit ſe meli⁹ h̄re. At vbi vltimā dieꝝ ꝑfecit: ⁊ ad
 tumbā mentali grefſu ꝑuenit. flexis genibus ac ſi
 ꝑñtialiter coram tumba aſtaret. ꝑſalteriū cum de-
 uotione maxima totū legit. Quo exꝑlecto ab illa
 infirmitate adeo liberatam ſe ſenſit. vt iam inde
 modicū qd ſentiret. Rediens vero eo modo quo
 iuerrat: anteq̄ oēs dieꝝ exꝑleuiſſ. penit⁹ eſt ſa-
 nata. **C**ur quidā de canapicio de villa maꝑati.
 noie rufin⁹: grauē valde infirmitatē incurrit. Nā
 vēna fracta in inferiorib⁹ ꝑribus. anteri⁹ ſine cel-
 ſatiōe ſanguinē emittebat. ita q̄ a nullo medico
 aliqd ſibi remediū poterat adhiberi. Cū ergo ſan-
 guis ꝑ ſex dies ⁊ noctes cōtinue effluxiſſet. ille
 beatū petrū deuore in ſui auxiliū inuocauit. Qui
 tam ſubito ſanar⁹ ē. vt inter effuſā orōnem. ⁊ re-
 ceptam liberationē nullū pene fuerit interuallū.
 Cū autē ſe ſopozī dediſſet: vidit quedā frēm in ha-

bitu ordinis fratꝝ ꝑdicatoꝝ. groſſū facie atq; biu-
 nū: quē ſociū b̄ti petri martiris exiſtimabat. ſicut
 vere ⁊ tal forme extiterat. Qui cū expāſione pal-
 mas plenas ſāguine: cū quodā ſuauī vnguētō ei-
 dē offerrebat dicēs. Sāguis adhuc recēs eſt. Veni
 igit ad recentē ſanguinē ſancti petri. Qui euigilās
 ſepulcrū ſancti petri ſtatuit viſitare. **Q**uedā cō-
 miſiſſe de caſtro maſſino ꝑꝑoſeſis dyoceſis: cū in
 beatū petrū ſpālem deuotionē h̄rēt. ⁊ ei⁹ vigili-
 am ieiunaret: cū ad ſuam eccl̄iam vt audirēt ve-
 ſperas acceſſiſſent. vna earū candelā quandā in
 honozē beati petri martiris: ante quoddam altā-
 re beati petri apli poſuit cōburendū. Que cū do-
 mū rediſſent. ſacerdos auaricia duct⁹ in ipſam cā-
 delam ſufflans eam extinguit: ſed mox lumen re-
 dijt ⁊ denuo ipſam accēdit. Secūdo ⁊ tercio eā ex-
 tinguerē voluit: ſed lumē vt ꝑi⁹ redijt. Unde te-
 dio affect⁹ choꝝ intrauit. ⁊ ante mai⁹ altare aliā
 candelā inuenit: quā cleric⁹ in honore ſancti pe-
 tri poſuerat: qui ei⁹ vigiliā ſiſtē ieiunabat. Quā
 ſacerdos bis extinguerē voluit ſed nequiuit. Ad
 vidēs cleric⁹ iratus dixit. Diabole apertū mira-
 culū nō videtis. ⁊ q̄ ſanct⁹ petrus nō vult vt ſuā
 extinguat candelā. Territi igitur ⁊ ſtupētes ſa-
 cerdos ⁊ cleric⁹ caſtrū aſcenderūt: ⁊ p̄dictū mira-
 culū omnibus narrauerūt. **C**ur quidā nomine
 roba de meda: cū vſq; ad veſtes in ludo oīa ꝑdi-
 diſſet: domū in ſero rediēs cū lucerna accenſa le-
 ctū ſuū adijt: ⁊ vidēs ſe tam viles pannos h̄re: ⁊
 ſe tantū amiſſiſſe cōſiderās: ꝑꝑe nimia deſpariōe
 cepit demones inuocare. ac ſe eiſdē ore nepharo
 cōmendare. Statimq; tres demones aſſuerūt. q̄
 lucernā accenſam in ſolariū ꝑꝑiciētes: cū ꝑ collū
 arripuerūt. tam fortiter ipm ſtringētes: vt nulla-
 tenus loq; poſſet. Quē cū plurimū agitarent: qui
 erāt in domo inferiori ad eū aſcēdentes dixerūt.
 Quid eſt qd agis o roba? Quib⁹ demones r̄ide-
 runt. Ite in pace v̄ra. ⁊ lectos v̄ros intrate. Illi
 autē vocē eſſe credētes p̄dicti viri: ꝑꝑin⁹ redierūt.
 Illi recedētib⁹ cepit multo forti⁹ a demonib⁹ agi-
 tari. qd illi cognoscētes ſacerdotē ꝑꝑin⁹ aduoca-
 uerūt. Qui cū ꝑ beatū petrū demones adiuraſſ.
 duo ꝑꝑin⁹ exierūt. Seq̄nti autē die ad ſepulcrū ſā-
 cti petri adduct⁹ eſt. Ad quē frater guilhelm⁹ ver-
 cellēſis accedēs cepit demonē increpare. Qui eū
 quē nunq; viderat: ex noie vocās ait. frater guil-
 helme ꝑ te nunq; exibo. q; hic n̄ eſt. ⁊ n̄ra ope-
 ra fecit. Quē cum interrogaiſſet quo noie vocareſ
 ait. Uocor balceſas. Uerſitamē cū ꝑ beatū petrū
 adiurat⁹ fuiſſet: ipm in terra ꝑꝑiciēs: mox exiuit.

Ipsē autē pfecte sanus remāsit. et penitentiā salutariē accepit. **C**ū quidā heretic⁹ acerrim⁹ disputator. et eloquētie singularis. cū beato petro cū adhuc viueret disputaret: et errores suos subtiliter et acute proposuisset in mediū. ac beatum petrum vt respōderet ad pposita importun⁹ purgeret. ille deliberationem petēs oratorū quoddam quod prope erat intrauit: cū lacrimis orans deū vt causas fidei sue defenderet. et loquacē tumidū: aut ad fidei veritatē reduceret. aut lingue priuatione puniret. ne p eam decetero cōtra fidei veritatem tumeret. Rediensq; ad hereticū corā omnib⁹ palā dixit: vt suas iterū pponeret rōnes. Qui ita penit⁹ factus est mut⁹: vt nec vnū solū verbū aliquaten⁹ pferre valeret. Unde heretici cōfusi recesserūt. et catholici deo gr̄as retulerūt. **C**um in ramispalmarū dum adhuc viueret mediolani p̄dicaret. et ibi vtriusq; sex⁹ esset maxima multitudo: dixit publice alta voce. Sciopro certo q; heretici tractant mortē meā: ita q; pro morte mea pecunia iam data est. Sed faciāt quicquid p̄nt: q; magis psequar eos mortu⁹ q; viuus. Qd verū fuisse manū festū est. **A**puđ florētīā in monasterio de ripulis: sanctimonialis quedā in orōne posita: ea die qua beatus petr⁹ mortē sustinuit. vidit beatā virginē in excelso throno in gl̄ia residere. et duos fratres de ordine p̄dicatoꝝ in celū ascendere. et hinc inde iuxta eam collocatos esse. Et cum inq̄reret q; nam essent: audiuit vocē dicentē sibi. Hic est frater petr⁹: q; in cōspectu dñi tanq; fum⁹ aromatū gloriosus ascendit. Repertūq; est pro certo q; eadē die mortē subiit: qua dicta sanctimonialis visionē vidit. Cū cū longa et graui infirmitate laboraret. ad rogandū beatū petrū tota deuotiōe se cōtulit. et sanitatē integrā mox recepit. **S**olaris quidā cum de magalona ad montē pessulanū rediret. ex quodā saltu adeo est ruptus in inguine: vt dolore nimio vexaret: et incedere non valeret. Hic aliquā audiens p̄dicare: q; quedā mulier terrā sanguine beati petri resp̄sam sup cancri corōsionē ponēs fuerat liberata: dixit. Dñe deus de terra illa non habeo: sed q; illi terre meritis beati petri tantam dedisti virtutē: potes et isti dare. Accipiēs igit de terra cū signo crucis: et inuocatione martiris loco sup: apouit: et statim curat⁹ fuit. **A**nno domini M. cclix. in ciuitate cōpostellis fuit quidā vir nose benedictus: qui tibias inflatas habebat in modū vtriū. ventrē tumentē ad instar p̄gnantis. faciē p̄ nimio tumore horribilē. totūq; corpus inflatū. ita vt monstrū aliq; videref. Hic cū a quadā matro-

na vix sup baculū se sustentās elemosinā peteret illa r̄ndit. Magis fossā q; aliquo cibo indigeres. sed meo cōsilio acquiesce: et ad domū fratru p̄dicatoꝝ pergēs et peccata cōfites beati petri patrocīnia inuocato. Ille autē cū mane ad domū fratru p̄dicatoꝝ venisset: et hostiū ecclie clausum esset. sec⁹ portā se posuit et domiuit. Et ecce quidā reuerendus in habitu p̄dicatoꝝ eides apparuit: et cappa ipsus cooperiēs eū in ecclia introduxit. Ille autem euigilās: et in ecclia se repit. et pfecte se sanatum inuenit. Quod multis admirationē intulit et stuporē cū viderēt hoīem pene mortuū. tam subito a graui infirmitate fuisse liberatū.

De sancto philippo apostolo lxiij.

Philippus dicitur os lampadis. vel os manū. Vel dicitur a philos quod est amor. et pper quod est sup. quasi amator supnoꝝ. Dicitur igitur os lampadis: propter suā luculentā p̄dicationē. os manū: propter assiduam operationē. amator supnoꝝ: propter celestem cōtēplationē.

Philippus ap̄ls cū. xx. annis p̄sibiam p̄dicasset. a paganis tenet. et ad immolandum statue martis ab eis cōpellit. Tūc subito draco quidā ingēs desub base exiuit q; filiū pontificis q; ignē ministrabat in sacrificio interfecit. duosq; tribunos quoz ministri philippū in v̄culis detinebant extinxit. ceterosq; ad eo sui flat⁹ fetore infecit: vt oēs morbidi redderent. Dixitq; philippus. Credite michi et statuā istā cōfringite et in loco eius crucē dñi adorate: vt infirmi v̄stri